

Den næste sag på dagsordenen var:

31) Tredje behandling af lovforslag nr. L 207: Forslag til lov om ophævelse af lov om landvæsensretter og om ændring af forskellige love som følge af nedlæggelsen af landvæsensretterne. (Overførsel af landvæsensretternes sager til andre myndigheder).

Af justitsministeren (Frank Jensen).

(Fremsat 28/3 2001. Første behandling 18/4 2001. Betænkning 17/5 2001. Anden behandling 23/5 2001. Ændringsforslag nr. 1 og 2 af 31/5 2001 til tredje behandling af justitsministeren (Frank Jensen)).

Der var stillet 2 ændringsforslag af justitsministeren (Frank Jensen).

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2 af justitsministeren (Frank Jensen) vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 101 stemmer (S, V, KF, SF, CD, RV, EL, KRF, Mogens Andreasen (UP), Kim Behnke (UP), Frank Dahlgaard (UP) og Thorkild B. Fransgaard (UP)) mod 7 (DF).

Anden næstformand (Henning Grove):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

32) Tredje behandling af lovforslag nr. L 223: Forslag til lov om ændring af lov om dronning Margrethe den Andens civilliste, lov om årpenge for kronprins Frederik, lov om årpenge for prins Joachim og lov om årpenge til medlemmer af det kongelige hus samt om ophævelse af lov om årpenge for dronning Ingrid og lov om udredelse af pensioner ved tronskifte. (Ændring af ydelsernes grundbeløb og reguleringsordninger m.v.).

Af statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen).

(Fremsat 18/4 2001. Første behandling 4/5 2001. Betænkning 17/5 2001. Anden behandling 30/5 2001. Tillægsbetænkning 30/5 2001).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Frank Aaen (EL):

Det er et bemærkelsesværdigt lovforslag, der bliver vedtaget lige om lidt, for i mere end 30 år har kongehuset været momsfrigtaget uden lovhjemmel. Først med det lovforslag, der nu vedtages, bliver der egentlig lovhjemmel for det, man har gjort i mere end 30 år.

Vi har under forarbejderne til loven gravet en hel del i, hvordan man kunne komme til at udvikle sådan en praksis uden en lovhjemmel. Det er dog heldigvis ikke ret tit, vi opdager, at man deler penge ud uden at kunne sige: Det er derfor; den lov står det i.

Det er blevet oplyst undervejs, at lovhjemmelen findes i ordene »med flere«. Der er i momsloven en sætning, hvor der står, at finansministeren kan fritage udenlandske diplomater med flere fra moms. Og vi har så fået at vide, at »med flere« dækker over kongehuset. Det er da sådan tæt på at være majestætsfornærmelse!

Vi har så fået at vide, at det på forhånd var ment, at »med flere« skulle dække kongehuset. Og det skulle kun dække kongehuset. Så har vi selvfølgelig spurgt om, hvorfor man så ikke skrev »kongehuset«. Det har vi ikke kunnet få noget svar på.

Så har vi jo fået at vide, at når »med flere« dækker kongehuset, må det jo fremgå af nogle forarbejder til loven. Og vi har så også fået en hel del dokumenter, der alle sammen er dateret efter lovens vedtagelse, altså ikke noget, der på

nogen måde belægger, at »med flere« var ment som »kongehuset«.

Så har vi også fået noget meget forunderligt. Fra sidste gang, civillisten var til behandling i Folketinget, nemlig i 1972 i forbindelse med dronning Margrethes overtagelse af tronen, læser vi et brev, hvoraf det fremgår, at Statsministeriet havde overvejet at gøre det, vi gør i dag, nemlig at lave en lovhjemmel for momsrefusionen. Men så står der, at det har statsministeren besluttet ikke skulle ske.

Hvorfor man dengang beslutter, at et problem, man kendte til, ikke skulle løses i loven, da man havde muligheden for det, står stadig væk hen i det uviste. Derfor vil vi for Enhedslistens vedkommende sige, at selv når den her lov er blevet vedtaget, er der om denne sag ganske megen mystik.

Vi synes sådan set, det er lidt interessant og lidt morsomt, men hvordan kan man rent principielt i over 30 år være klar over i Statsministeriet, at her er noget, der ikke er lovhjemmel til, uden at gøre noget? Så jeg kan forsikre om, at vi vil spørge mere til denne sag.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Frank Aaen hæftede sig en hel del ved, at det er en meget, meget usædvanlig lov.

Det er selvfølgelig usædvanligt alene af den grund, at det vedrører kongehuset, men det er også usædvanligt i forhold til, at der er en række ting, som er uafklarede. Og spørgsmålet er netop: Hvem hører til den kongelige familie, hvem er kongehuset, osv.?

Det værste ved det hele er jo, at det først bliver afklaret den dag, der er nogen, der er i omegnen, enten lige inden for eller uden for, som begår en eller anden fejl, hvor domstolene så måske er nødt til at tage stilling til det.

Det havde været en fordel, hvis vi – ud fra en lov kvalitetsbetragtning – havde fået præciseret: Hvem er det egentlig, vi taler om, hver gang der tales om nogen? Det havde været kvalitet i lovgivningen, og det havde klædt Folketinget, hvis vi havde gjort det, i stedet for at man overlader det til en mulighed engang, hvis domstolene skal ind i sagen.

Så er der en anden ting, som jeg også synes vi er nødt til at bemærke, og det er, at i forhold til andre kongehuse ligger lovgivningen vedrørende det danske kongehus i den ende af rækken, hvor kongehuset har mange privilegier. Det er, som om vi på nogle områder ikke helt er kom-

met ud af enevælden. Ikke helt. Vi er selvfølgelig kommet ud af den, men på det her område kniber det lidt.

Der er nogle kongehuse i Europa, der har flere privilegier end det danske kongehus; men i forhold til offentlighed og i forhold til nogle bestemte privilegier ligger vi i den ende, hvor kongehuset har særordninger. Det er lidt usædvanligt, synes jeg, i forhold til, hvad vi kender i Sverige, og hvad vi kender i Storbritannien.

Arne Melchior (CD):

Jeg synes ikke, at hr. Frank Aaens ord her skal stå uimodsagt. Han var jo meget morsom, og det er da altid forfriskende, men »den, der kun tager sjov for sjov og alvor kun alvorligt ...« osv., med hilsen fra Kumbel.

Jeg synes, at hr. Frank Aaen er en af de få her i huset, der ikke kan tillade sig den form for morsomheder. For det første er det, at noget er usædvanligt, altid værd at påpege, men det er jo ikke udtryk for, at det er forkert.

I grundloven står der »kongen«, hvor der retligt skal forstås »statsministeren« eller »regeringen«, og det har vi ingen problemer med at forstå rigtigt. Det er hævdvundet, og der er som bekendt ingen regel uden undtagelse.

Men det, der støder mig, er, at hr. Frank Aaen jo viser disrespekt for kongehuset på en ret grov måde, som jeg ikke mener er stødende for kongehuset, men er stødende for Folketinget. Hr. Frank Aaen har jo skrevet under på at holde grundloven, og deri er jo kongehusets rolle angivet, og kongehuset med majestæten i spidsen er et symbol for den danske nation. Det er uimodsigeligt.

Vi har to fællessymboler, og det ene er vort flag. Flaget er et stykke vævet tekstil, som er designet på en bestemt måde, og som folket har besluttet – endda uden afstemning – at gøre til vort fælles symbol, og derfor gør vi honnør. Vi hilser, og vi ærer fanen, fællessymbolet, ved passende lejligheder.

Så har vi et andet symbol, et levende symbol af kød og blod. Det er for tiden vores dronning, og det er dronningens familie, som på samme måde vel nok, netop da det altså er levende mennesker, som et stykke vævet tekstil kan være udtryk for et fælles symbol for nationen.

Og ved at vise åbenlyst, ubehagelig, for mig at føle væmmelig, disrespekt for Folketingets gæster, nemlig majestæten og hendes familie, når de besøger Folketinget ved folketingssamlinger, åbning – både når dronningen ankommer,

og når hun forlader huset – så sætter hr. Frank Aaen og de af hans fæller, som opfører sig på tilsvarende måde, sig efter min mening uden for at kunne sige vittigheder om den ting. For de gør det om til noget tragisk for sig selv.

Vi andre kan leve med det, dronningen kan så vist. Men det er ikke til ære for denne forsamling, at nogle af dens medlemmer viser denne form for udpræget disrespekt, som ikke vises andre gæster. Når formanden lejlighedsvis byder velkommen til gæster fra udlandet, er der ikke den restriktion fra Enhedslisten, som der er over for vort symbol, kongehuset.

Derfor synes jeg faktisk, at hr. Aaens morskab her var stærkt malplaceret.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er korrekt, at jeg har skrevet under på grundloven, men jeg har ikke skrevet under på, at jeg ikke vil søge grundloven ændret.

Og så vil jeg gerne afvise, at jeg på nogen måde har gjort grin med kongehuset. Hvis jeg har gjort grin med noget, så har jeg gjort grin med Folketinget og med regeringen, fordi man åbenbart i en eller anden form for jeg-ved-ikke-hvad ikke tør tage et problem åbent op, fordi det kunne opfattes som en kritik af kongehuset. Der er jo ikke anden begrundelse.

At man i 30 år har vidst, at man ikke havde en lovhjæmmel, og så ikke engang turde sige det åbent og ikke engang turde stille forslag om, at det skulle ændres, det er da grinagtigt. Vi er altså kommet ud af enevælden. Vi har altså besluttet os for, at alt, hvad der vedrører kongehuset, når det er officielt, vedtages ved lov her i Folketinget. I 2 år betalte kongehuset faktisk både oms og moms. Og så lige pludselig aftaler man: Nej, vi må heller refundere momsen. Det er flere hundrede tusinde kroner om året, der bare er blevet bevilget.

Vi har ikke noget imod – det har vi jo stillet forslag om – når nu vi har kongehuset og det står i grundloven, at vi så siger: Jamen så skal de have penge, som der er flertal for. Men det skal foregå på en ordentlig måde. Og det må selv hr. Arne Melchior da gå ind for.

Det er da også respekt for kongehuset, at det, vi gør her i huset over for kongehuset, det gør vi på en lovlig måde.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Arne Melchior henviser til grundloven.

I grundlovens § 88 står der, at vi godt må ændre grundloven, at vi kan ændre grundloven.

Men det, vi diskuterer nu, er jo, at vi også inden for grundloven kan lave nogle ændringer. Der er ikke noget til hinder for, at man gennemfører regler om moms – også for kongehuset – i henhold til grundloven. Der er heller ikke noget til hinder for, at vi laver åbenhed med hensyn til kongehusets økonomi, som man kender det i f.eks. Storbritannien. Det kan vi også godt gøre.

Og det skal jo ikke være sådan, at fordi det er kongehuset, det drejer sig om, må vi slet ikke diskutere det. Det synes jeg altså også kongehuset har en interesse i, nemlig at det også betragtes som en del af det danske samfund og ikke kun som noget, der er hævet over det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Mine bemærkninger gik direkte til Enhedslisten og ikke til SF, der jo evner at vise den respekt, som vi alle herinde med undtagelse af Enhedslisten altså viser majestæten.

Og det er ikke rigtigt, at dronningen ikke står over samfundet. Det gør hun netop, og det er jo en del af det fine arrangement ved kongehuset. De har f.eks. ikke stemmeret og heller ingen valgbarhed.

Så det er da ganske rigtigt, at det ifølge grundloven er således, at kongehuset har visse privilegier. Og hr. Aage Frandsen og hans partifæller respekterer jo dette. Tænk, hvis Enhedslisten engang fik en viceformand og skulle nægte at gå ud at modtage de kongelige gæster, når de ankommer her. Det var kun det, jeg vendte mig imod.

Og jeg må fastholde, at kongehuset har privilegier. Der står også i grundloven, at dronningen er fredhellig. Det er der jo ikke nogen andre der er. Ergo er der altså særregler for kongehuset, fra majestæten og henefter; det har vi levet godt med i mange år, og det håber jeg vi må fortsætte med i endnu flere.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg synes næsten, hr. Arne Melchior står her og siger, at det er forbudt at agitere for en ændring af grundloven på det her område. Det vil vi altså fastholde en ret til. Vi mener, at det er en anakronisme. Men så længe vi har vedtaget og vi har en grundlov, så respekterer vi også, at der selv-

følgelig f.eks. skal bevilges penge til kongehuset. Det eneste, vi beder om, og det er det, hr. Arne Melchior ikke forholder sig til, er, at det skal ske på en lovlig måde.

Jeg synes i virkeligheden, det er beskæmmende, at hr. Arne Melchior ikke bakker op om det synspunkt, at selvfølgelig skal de penge, vi bevilger til kongehuset, være helt på lovens grundlag. Og jeg synes da, det er uværdigt. Vi har altså en situation, også efter vedtagelsen af denne her lov, hvor vi kan komme til, at kongehuset er nødt til at gå til en domstol for at få afgjort, om de har ret til at få penge, om de har ret til at være momsfrataget.

Tænke sig, at kongehuset skal have afprøvet ved en domstol, hvilke rettigheder de har. Hvorfor vedtages det ikke klart her i Folketinget, så alle og enhver kan se, om det er dem og dem? Jeg forstår det ikke, og jeg synes i virkeligheden, det er flertallet i Folketinget, der på den måde mangler respekt for kongehuset og risikerer, at kongehuset kommer i en uværdig situation, fordi man ikke tør tage tingene åbent op.

Formanden:

Hr. Arne Melchior, sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Frank Aaen forstår det ikke. Så skal jeg en sidste gang forsøge at forklare det.

Selvfølgelig har man lov at agitere for ændringer i grundloven; det er helt oplagt. Det har jo ikke noget at gøre med at vise disrespekt. Det støder mig, at når det symbol, som jeg deler med så at sige alle mine landsmænd her i Danmark, ankommer her til huset, får det en ringere behandling af hr. Frank Aaen og kompagni, end en præsident fra et andet land. En valgt præsident fra et andet land, et fælles symbol for et hvilket som helst andet land, vil blive modtaget på anden måde af Enhedslisten end vores fælles symbol majestæten.

Det støder mig. Og når så hr. Aaen tillod sig at komme med spydigheder, syntes jeg bare, at jeg ikke kunne tilbageholde, at dette, som er fælles for os alle sammen, skal hr. Frank Aaen og kompagni ikke vise det modsatte af respekt, for derved udelukker man sig fra det fællesskab, der på tværs af partiskel gudskelov som regel kan herske her i huset.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Mine bemærkninger skal ikke være et oplæg til at forlænge debatten, men det modsatte.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige tak til de partier, som har deltaget i arbejdet med dette vigtige lovforslag. Tak for den brede tilslutning.

Vi får nu en modernisering af lovgivningen, for så vidt angår Folketingets og statens bidrag på den økonomiske side. Vi får en forenkling. Vi får en gennemsækelighed, som jeg synes er vigtig og er et vigtigt bidrag til det moderne samfund.

Vi gør det også på en sådan måde, at vi netop ikke – hvad der ville være helt uacceptabelt set fra min side og fra regeringens – blander os i kongehusets egen suveræne dispositionsret over egne midler, men at vi gør det med fuld respekt for det danske kongehus, sådan som det også er fremstået i dag. Det vil jeg gerne sige tak for og dermed også håbe på en god tredje behandling definitivt her, forhåbentlig om et øjeblik.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 97 stemmer (S, V, KF, DF, CD, RV, KRF, Mogens Andreasen (UP), Frank Dahlgaard (UP) og Kirsten Jacobsen (UP)) mod 12 (SF og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

33) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 130:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af momsrefusionsordningen for dronningen og medlemmer af det kongelige hus.

Af Søren Søndergaard (EL) og Frank Aaen (EL). (Fremsat 27/2 2001. Første behandling 4/5 2001. Betænkning 17/5 2001).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.